

Parasha Vaera ואָרָא Ik verscheen

Shemot (Exodus 6:2-9:35)

De staf van Mozes

In de parasha van deze week, Vaera , lezen we over de eerste zeven plagen die Mitzrayim (Egypte) troffen. Deze werden zoals we kunnen lezen tot stand gebracht door de staf van Mozes, evenals de latere splijting van de zee, de overwinning op Amalek, Shemot (Exodus) 17 en het water dat uit een rots voortkwam. Wat was er zo speciaal aan deze specifieke staf, want op het eerste gezicht zouden we kunnen denken, het was maar een hout (etz) maar was dat ook zo? En wat was de bron van zijn kracht?

Pirkei Avot (5:6) stelt dat de Staf een van de tien speciale dingen was, die gemaakt werden in de schemering tussen de Zesde Dag en de eerste Sjabbat. De Midrasj (Pirkei d'Rabbi Eliezer, hoofdstuk 40) legt het volgende uit: Rabbi Levi zei: Die staf die in de schemering werd gemaakt, werd afgeleverd aan de eerste man uit de tuin van Eden. Adam gaf het aan Henoeh, en Henoeh gaf het aan Noach, en Noach [gaf het door] aan Sem. Sem gaf het door aan Abraham, Abraham [gaf het door] aan Isaac, en Isaac [gaf het over] aan Jacob, en Jacob bracht het naar Egypte en gaf het door aan zijn zoon Joseph, en toen Joseph stierf en ze zijn huishouden plunderden met alle goederen, werden ze in het paleis van de farao geplaatst. En Jethro was een van de tovenaars van Egypte, en hij zag de staf en de letters die erop waren, en hij verlangde in zijn hart (om deze te hebben), en hij nam hem mee. En plantte hem midden in zijn tuin die in de woestijn was gelegen, en niemand kon er meer bij.

Toen Mozes bij zijn huis kwam, ging hij de tuin van het huis van Jethro in, en zag de staf en las de letters die erop stonden, en hij stak zijn hand uit en nam hem. Jethro keek naar Mozes, en zei: Deze zal in de toekomst Israël uit Egypte verlossen. Daarom gaf hij hem zijn dochter Tziporah om zijn vrouw te worden...

HaShem gaf de staf aan Adam, die hem aan Henoeh (Hanokh) gaf, die later veranderde in de engel Metatron. En Henoeh gaf hem verder door totdat hij bij Joseph in Egypte kwam. De farao nam alles in beslag na de dood van Joseph.

Deze passage verwijst vervolgens naar een andere leer uit de Midrasj dat Jethro (Jitro), de toekomstige schoonvader van Mozes, ooit een adviseur van de farao was, samen met Job en Bila'am (zie hiervoor Sanhedrin 106a). De goddeloze Bila'am was degene die Farao adviseerde om de Israëlische mannelijke baby's die geboren werden in de Nijl te verdrinken. Terwijl Job zweeg (waarvoor hij later zo zwaar werd gestraft), Jethro protesteerde tegen het wrede besluit en werd daardoor gedwongen af te treden en te vluchten. Terwijl hij vluchtte, tijdens zijn vlucht greep hij de goddelijke staf met zich mee. Aangekomen in Midian, zijn nieuwe thuis, stak Jethro de staf in de aarde, waarna het schijnbaar diepe wortels voortbracht en onbeweeglijk was.

Een verwante Midrasj stelt ook dat alle vrijers die de hand van zijn wijze en mooie Tziporah zochten, werd gevraagd om de staf uit de aarde te halen, en als ze zouden slagen, zouden ze met Jethro's dochter kunnen trouwen. Geen enkele was waardig. (Het is dan ook niet verrassend dat sommigen geloven dat deze Midrasj de bron kan zijn geweest voor de legende van Arthur met het zwaard Excalibur.) Uiteindelijk arriveerde Mozes en hij trok moeiteloos de staf uit de grond.

In de bovenstaande passage staat dat ook Mozes gebiologeerd was door de letters die op de staf waren gegraveerd, net als Jethro vóór hem. Wat waren deze letters?

Targum Yonatan (over Exodus 4:20) legt uit: En Mozes nam zijn vrouw en zijn zonen, en liet hen op de ezel rijden, en keerde terug naar het land Mitzraim (Egypte). En Mozes nam de staf die hij uit de tuin van zijn schoonvader had meegebracht; en deze was van de saffieren Troon van glorie, in gewicht veertig se'ah; en daarop vermeld was gegraveerd de Grote en Glorieuze Naam waarmee de tekenen door zijn hand voor HaShem moesten worden gedaan.

HaShem's onuitsprekelijke naam was gegraveerd op de saffieren staf, die uit HaShem's hemelse troon was gehouwen. Het woog maar liefst 40 se'ah, gelijk aan het minimumvolume van een koosjere mikwe, dat is ongeveer 575 liter (of 575 kilogram) water. (Dit zou kunnen verklaren waarom niemand de staf kon losmaken, behalve hij die HaShem's gunst genoot.)

Een parallelle Midrasj (Shemot Rabba , 8:3) bevestigt ook dat de staf van zuiver saffier was en veertig se'ah woog, maar zegt dat het gegraveerd was met de letters die staan voor de Tien Plagen, zoals we reciteren op de Pesach seder: datzach, adash, b'achav (דצ"ך עד"ש באח"ב).

Een laatste mogelijkheid is dat de "Grote en Glorieuze Naam waarmee de tekenen moeten worden gebracht" verwijst naar de mystieke 216-letterige Naam van HaShem. Deze naam bestaat eigenlijk uit 72 gekoppelde namen, elk samengesteld uit drie letters. De namen zijn ontleend aan de drie verzen uit Shemot (Exodus) 14:19-21: "En de Engel Gods, Die voor het heir van Israel ging, vertrok, en ging achter hen; de wolkolom vertrok ook van hun aangezicht, en stond achter hen. En zij kwam tussen het leger der Egyptenaren, en tussen het leger van Israel; en de wolk was te gelijk duisternis en verlichtte den nacht; zodat de een tot den ander niet naderde den gansen nacht. Toen Mozes zijn hand uitstreckte over de zee, zo deed de HEERE de zee weggaan, door een sterken oostenwind, dien gansen nacht, en maakte de zee droog, en de wateren werden gekliefd".

De 72 namen van HaShem.

Elk van deze verzen heeft precies 72 letters en dat is uiteraard in het Hebreeuws gelezen dan. In deze is dan ook verborgen de esoterische ('het inwendige' of 'het verborgene) naam van HaShem, de meest krachtige, waardoor het wonder van het splijten van de zee tot stand kwam, zoals de verzen zelf beschrijven. De naam (of 72 namen) wordt afgeleid door de eerste letter van het eerste couplet te combineren, vervolgens de laatste letter van het tweede couplet en vervolgens de eerste letter van het derde couplet. Hetzelfde wordt gedaan voor de volgende letter, enzovoort, voor alle 72 Namen (zie afb).

והו	ילי	סיט	עלם	מהש	ללה	אכא	כהת
הזי	אלד	לאו	ההע	יזל	מבה	הרי	הקם
לאו	כלי	לוו	פהל	נלך	ייי	מלה	חהו
נתה	האא	ירת	שאה	ריי	אום	לכב	ושר
יחו	להח	כוק	מנד	אני	חעם	רהע	ייו
ההה	מיכ	וול	ילה	סאל	ערי	עשל	מיה
והו	דני	החש	עמם	ננא	נית	מבה	פוי
נמם	ייל	הרח	מצר	ומב	יהה	ענו	מחי
דמב	מנק	איע	חבו	ראה	יבמ	היי	מום

Aangezien de splitsing van de zee en de plagen die door deze namen werden veroorzaakt, verwijst de bovenstaande Midrasj misschien niet alleen naar de onuitsprekelijke naam, maar naar deze 72 namen die op de staf zijn gegraveerd.

Op de 72 Namen wordt gezinspeeld door een andere mystieke 72-Naam van HaShem. De Arizal leerde dat HaShem's onuitsprekelijke naam op vier manieren kan worden uitgebreid. Dit verwijst naar een praktijk die milui wordt genoemd (Soms wordt de numerieke waarde van een letter of woord gegeven met behulp van een techniek die bekend staat als milui "opvullen"; mv., miluim), waarbij de letters van elk woord zelf worden gespeld om de innerlijke waarde en betekenis van het woord uit te drukken. Voorbeeld; Het woord chen bestaat bijvoorbeeld uit twee letters: chet , nun . De letter chet zelf wordt gespeld: chet , yud , tav is gelijk aan 418. Nun wordt gespeld: nun , vav , nunis gelijk aan 106. De waarde van chen met zijn milui is dus 524. HaShem's Onuitsprekelijke Naam kan op deze manieren worden uitgebreid, met de bijbehorende waarden:

45 = י ו ד ה א ו א ה א

52 = י ו ד ה ה ו ו ה ה

63 = י ו ד ה י ו א ה י

72 = י ו ד ה י ו י ה י

De naam met de waarde 72 is de hoogste, niet alleen numeriek, maar ook volgens de sefirot, partzufim en universums die in Kabbalah zijn uiteengezet. De 52-naam komt overeen met Malkhut en de wereld van Asiyah ; de 45-Naam van Zeir Anpin (de zes "mannelijke" sefirot) en de wereld van Yetzirah ; en de 63-Naam voor Binah en de wereld van Beria . De 72 die is natuurlijk gekoppeld is aan de bovenstaande 72 Namen van HaShem en komt overeen met het hoogste universum, Atzilut. Het niveau van HaShem's Troon, waar niets anders is dan Zijn Emanatie en Zuiver Licht. Hiermee is de cirkel rond, want de Midrasj stelt dat de staf van Mozes zelf uit HaShem's troon was gehouden. Deze staf kwam naar deze wereld vanuit het hoogste hemelse rijk! Interessant is dat men met dezelfde milui- methode het woord staf (מטה) als volgt kan uitbreiden : מאם טאת הה , wat 501 is, gelijk aan דצ"ך עד"ש באח"ב, het acroniem voor de tien plagen die de staf tot stand gebracht!

Waar is deze bijzondere staf vandaag de dag? Wat gebeurde er met de staf van Mozes na zijn overlijden? Een andere Midrasj (Yalkut Shimoni , Tehilim {Psalm} 869) antwoordt: ...de staf waarmee Jacob de Jordaan overstak is identiek aan die welke Juda aan zijn schoondochter Tamar gaf. Het is ook de heilige staf waarmee Mozes werkte, en waarmee Aäron wonderen deed voor Farao, en waarmee David uiteindelijk de reus Goliath doodde. David liet het na aan zijn nakomelingen, en de Davidische koningen gebruikten het als een scepter tot aan de verwoesting van de Tempel, hierna verdween hij op wonderbaarlijke wijze. Als de Mashiach komt zal die hem gegeven worden als een scepter als teken van zijn gezag over de heidenen.

Deze ongelooflijke passage bevat veel nieuw inzicht. Ten eerste gebruikte Jacob deze goddelijke staf om de Jordaan te splitsen en zo zijn grote familie in staat te stellen veilig terug te keren naar Israël. Net zoals de Israëlieten later ook op wonderbaarlijke wijze de Jordaan zouden oversteken onder leiding van Jozua. Het lijkt erop dat Jozua zelf, als de rechtmatige opvolger van Mozes, de staf vasthield en hem doorgaf aan de rechters en profeten totdat hij in de hand van David kwam. In

tegenstelling tot het traditionele verslag van David, die Goliath doodde met het eigen zwaard van de reus (na de katapult), zegt de Midrasj hier dat hij Goliath met de staf doodde!

Hij bleef in de Davidische dynastie tot het einde van het koninkrijk met de vernietiging van de Eerste Tempel. Op dit punt verdwenen ook veel dingen op mysterieuze wijze, het beroemdste is de Ark van het Verbond. Er wordt aangenomen dat de Ark verborgen was in een speciale kamer die ervoor was gebouwd door Salomo, die de dag voorzag dat de tempel zou worden vernietigd. Waarschijnlijk is de staf daar ook naast de Ark.

Mashiach zal beide herstellen en opnieuw de scepter van de Davidische dynastie hanteren. Aangezien de staf is gesmeed uit HaShem's eigen hemelse troon, is het ook passend dat Mashiach HaShem's aangestelde vertegenwoordiger, op Zijn overeenkomstige aardse troon zit en er een stuk van vasthoudt. En dit symbool, zo concludeert de Midrasj, zal ervoor zorgen dat zelfs de heidenen het gezag van Mashiach en dat van HaShem accepteren. Jacob profeteerde dit op zijn sterfbed (Bereshiet {Genesis} 49:10), in zijn zegen voor Juda: De scepter zal niet wijken van Juda, noch de heersersstaf van tussen zijn voeten, tot aan de komst van Shiloh; en aan hem zal de gehoorzaamheid van alle volken zijn.

Shiloh is een van de titels voor Mashiach (zie Sanhedrin 98b), en zijn hanteren van de staf zal ertoe leiden dat alle mensen van de wereld gehoorzamen aan HaShem's wet. We kunnen nu ook een klassiek probleem oplossen met het bovenstaande:

Het vers stelt dat de scepter niet uit Juda zal wijken tot de komst van Mashiach, alsof hij uit Juda zal vertrekken wanneer de Mashiach komt. Dit slaat nergens op, aangezien Mashiach een afstammeling is van Juda! Er had simpelweg moeten staan dat de scepter nooit zal wijken van Juda, van wie de Mashiach zal komen. Jacob laat al doorschemeren dat de staf op een dag verborgen zal zijn in het land Juda, ergens onder of "tussen zijn voeten", en daar millennia lang niet vandaan zal wijken totdat Mashiach komt en alles uiteindelijk herstelt.

Laten we hopen dat we het snel moge zien gebeuren.
Shabbat Shalom

Jaacov